

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/290/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2719200343
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Terézia Mecelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2719200343.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Terézie Mecelovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Gabriely Briškovej, vo veci žalobkyne: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bajkalská 30, Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1/ J. R., nar. XX. C. XXXX, bytom X. XXX/XX, R., 2/ K. R., nar. XX. G. XXXX, bytom X. XXX/XX, R., o zaplatenie 4.714,53 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Skalica z 1. augusta 2019 č. k. 1Csp/7/2019-48, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej a v časti trov konania r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu 4.714,53 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 17.3.2017, formou mesačných splátok vo výške 100 eur, splatných vždy k 25. dňu toho ktorého mesiaca počnúc mesiacom po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia, II. vo zvyšku žalobu zamietol, III. a IV. žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ustanovením § 497, § 502 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 1 ods. 1, § 2 ods. 1, § 7 ods. 3 až 5, § 8 ods. 2 a 6 zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení (ďalej len „ZoSS“), § 1 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoSÚ“), § 52 ods. 1, § 53 ods. 1 až 3, ods. 9, § 565, § 517 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“).

Vecne dôvodil, že strany sporu uzavreli dňa 23.9.2014 zmluva o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie medziúveru žalovaným vo výške 4.500 eur. V zmluve bola platne dohodnutá úroková sadzba medziúveru 7,79 % p.a. Nebolo sporné, že dlžníci (žalovaní 1/, 2/) porušili zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestali riadne splácať, na základe čoho žalobkyňa v súlade so zmluvou a obchodnými podmienkami ku dňu 16.3.2017 vyhlásila mimoriadnu splatnosť celého úveru. Z výpisu z účtu medziúveru vyplynulo, že žalovaní uhradili žalobkyni sumu 610,74 eur. Na účet stavebného sporenia ku dňu 16.3.2017 nasporili sumu 32,12 eur. Keďže sa v danom prípade jednalo o zmluvu o úvere, žalobkyňa má nárok aj na úrok z úveru, ktorý bol ku dňu 16.3.2017 vyčíslený vo výške 857,39 eur. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaní sú povinní zaplatiť žalobkyni sumu 4.714,53 eur, ktorá predstavuje istinu úveru vo výške 4.467,88 eur (poskytnutý úver vo výške 4.500 eur mínus nasporená suma stavebného sporenia 32,12 eur) a úrok z úveru vo výške 246,65 eur vyčíslený ku dňu 16.3.2017 (úrok bol vyčíslený celkom v sume 857,39 eur, pričom z úhrad žalovaných bola na úrok započítaná suma 610,74 eur). Zároveň sú žalovaní povinní zaplatiť žalobkyni aj úroky z omeškania v zákonnej výške (5% ročne) a to odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej

splatnosti úveru t. j. od 17.3.2017. Súd žalobe vyhovel s výnimkou požadovaného úroku 7,79 % p. a. zo sumy 4.467,88 eur od 17.3.2017 do zaplata (v ktorej časti žalobu zamietol) s odôvodnením, že veriteľovi patrí úrok len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by došlo k značnému zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom. V súlade s ustanovením § 232 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), vzhľadom na výšku priznanej sumy, finančné a sociálne možnosti žalovaných, súd umožnil žalovaným splácať dlžnú sumu v mesačných splátkach vo výške 100 eur.

Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil právne § 255 ods. 1 CSP, vecne úspechom žalobkyne v konaní v plnom rozsahu.

2. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti (t. j. v časti nepriznaného úroku po zosplatnení úveru) podala včas odvolanie žalobkyňa navrhujúc jeho zmenu vyhovením žalobe v plnom rozsahu. Odvolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci a tým, že konanie pred súdom prvej inštancie má vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalobkyňa uzavrela so žalovanými zmluvu o úvere. Žalovaní sa zaviazali splácať úroky z medziúveru do okamihu splnenia podmienok na poskytnutie stavebného úveru. Platenie uvedených úrokov bola odplata za to, že žalobkyňa poskytla žalovaným peňažné prostriedky skôr, ako boli splnené podmienky na poskytnutie stavebného úveru. Vzhľadom na to, že žalovaní sa dostali do omeškania so splácaním úveru, žalobkyňa pristúpila k mimoriadnej splatnosti. V zmysle § 497 Obchodného zákonníka sa priznáva veriteľovi právo požadovať nielen vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov, ale zároveň právo požadovať úroky za úver. Pri nároku na úrok za úver nejde teda o žiadnu svojvôľu žalobkyne, ale o riadne uplatnenie práva, ktoré jej priznáva platný právny predpis. Dlžník je povinný s vrátením poskytnutého úveru zaplatiť aj dojednané úroky a to do dňa úplného vrátenia poskytnutých prostriedkov. Žalobkyňa poukázala na to, že finančnými prostriedkami disponujú naďalej žalovaní a teda v tomto smere je žalobkyňa znevýhodnená. Podľa žalobkyne je akékoľvek konanie, ktoré porušuje povinnosť a spôsobuje tým výhodu v rozpore s dobrými mravmi, bezpochyby v rozpore s účelom právnych predpisov vzťahujúcich sa na daný právny vzťah. Je neprípustné, aby z dôvodu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru v dôsledku porušenia povinností zo strany žalovaných sa žalobkyňa dostala do horšej situácie a prišla by o právo požadovať úrok za úver (ktorý predstavuje odplatu za užívanie istiny) a mala by nárok len na úrok z omeškania. Súdna prax pri rozhodovaní o tejto otázke nie je ustálená. Poukázala na rozhodnutia najmä krajských súdov.

3. Žalovaní 1/, 2/ sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadrili.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je dôvodné v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie v zamietajúcej časti úroku po zosplatnení úveru na právnom názore, že veriteľ nemá nárok na úrok po predčasnom zosplatnení úveru.

6. Z rozhodovacej praxe odvolacích súdov vyplýva nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatnení úveru. Kumulácia zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení úveru zo spotrebiteľskej zmluvy je predmetom odbornej diskusie, keďže jednoznačné legislatívne riešenie absentuje. Z ust. § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. júna 2020 sp. zn. 5 Cdo 42/2020).

7. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. júna 2020 sp. zn. 5 Cdo 42/2020 pri spotrebiteľských úveroch je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. d/ ZoSÚ). To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave úverovej zmluvy absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov. V § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za ne získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinnosti profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je pritom inštitút slúžiaci ochrane veriteľa. Veriteľ však peňažné prostriedky nemá, ale patrí mu za ne dohodnutá odmena. Záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, pretože dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania.

Pre spotrebiteľa je nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, to znamená, že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z toho dôvodu dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi prináleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

8. Podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP odvolací súd preto zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej (t. j. v časti, v ktorej nepriznal veriteľovi zmluvné úroky po zosplatnení v spotrebiteľskej veci), v časti trov konania (závislý výrok) a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (odvolacie konanie nenahrádza konanie pred súdom prvej inštancie, porov. i uznesenie Krajského súdu v Trnave z 30.6.2019 sp. zn. 10Co/266/2019).

9. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, vychádzajúceho z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. júna 2020 sp. zn. 5 Cdo 42/2020, vykonať dokazovanie za účelom posúdenia nároku žalobkyne na zaplatenie zmluvných úrokov po zosplatnení úveru (popri úrokoch z omeškania) a vo veci opätovne rozhodnúť.

10. Súd prvej inštancie pri písomnom vyhotovení rozhodnutia bude dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé, s uvedením obsahových náležitostí podľa § 220 ods. 2 CSP. Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

11. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

12. Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.